

NORMALITA

normality /nɔ:(r)'mælati/, Normalität, Нормальность

Pojem „normální“ v encyklopedii Larousse:

1931: co má pravidelný průběh
1963: co vyplývá z povahy věci
1984: co není ničím výjimečné; standard

„Levharti vtrhnou do chrámu a vychlemtají obětní nádoby; to se **stále opakuje**; nakonec to lze předem odhadnout a stane se to součástí obřadu.“ *F. Kafka*
„Když řeknete dostatečně velkou lež a budete ji **opakovat**, lidé jí nakonec uvěří.“ *Joseph Goebbels*

Normalitou rozumíme jednání a chování, které považujeme za běžné a obecně přijatelné, samozřejmé. Jednání i chování v nejširším smyslu, tedy i vůči druhým (jiným, odlišným, „těm druhým“ – třeba menšinám či cizincům). „Normální“ jednání nám připadá v souladu se zdravým rozumem a nevzbuzuje v nás pohoršení.

Je přece *normální*, že řada lidí Vietnamcům ve večerce tyká.

Normalita je **proměnlivá**:

Co považujeme za *normální*, je závislé na kontextu – na vnějších podmínkách. Dobových, politických, kulturních, místních.

Bývalo *normální*, že Židé žili mezi námi a nikdo se nad tím nepozastavoval. Jen o pár let později bylo *normální*, že Židé museli nosit žlutou hvězdu a směli jezdit jen v posledním voze tramvaje.

Funkce a vlastnosti normality:

A/ má socializační účinky (být normální = usilovat o zůstání členem skupiny);

B/ má normativní účinky (normální jednání – omluvitelné, téměř „správné“ jednání/chování).

Normalita vs. moralita?

Morální jsem sám za sebe (pro své svědomí – morálka je subjektivní). *Normální* jsem v zrcadle ostatních (normalita není subjektivní).

Neárijská kráva

Pojem Žid byl stigmatem, které se přenášelo na vše kolem těchto jedinců. Boria Sax zmiňuje:

„Člověk mohl být míšencem neboli Mischligem (toto slovo se v němčině rovněž užívalo pro zvířecí křížence), ale nebylo možné, aby byl zároveň Němcem a Židem. „Židovský“ pes mohl být zastřelen, zatímco „germánskému“ psu se musela prokazovat úcta. Skupina sedláků z jedné malé obce dala dohromady peníze a zakoupila si za ně býka pro své krávy. Vládní orgány však rozhodly, že jejich býk je židovský a nesmí být používán k reprodukci.

Bella Frommová, která o tom v roce 1936 informovala, k tomu podotkla, že ji „překvapilo zjištění, že existuje něco takového jako neárijská kráva“.

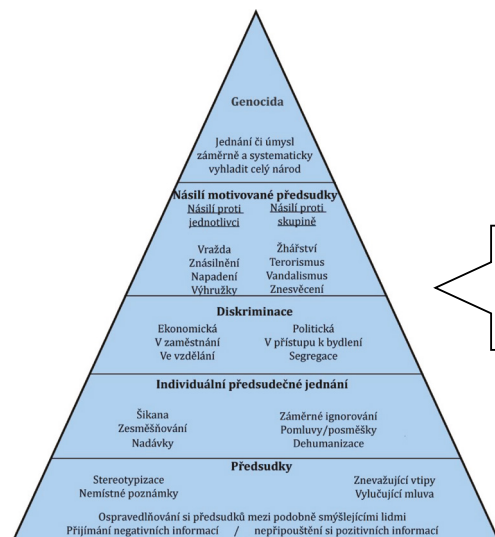
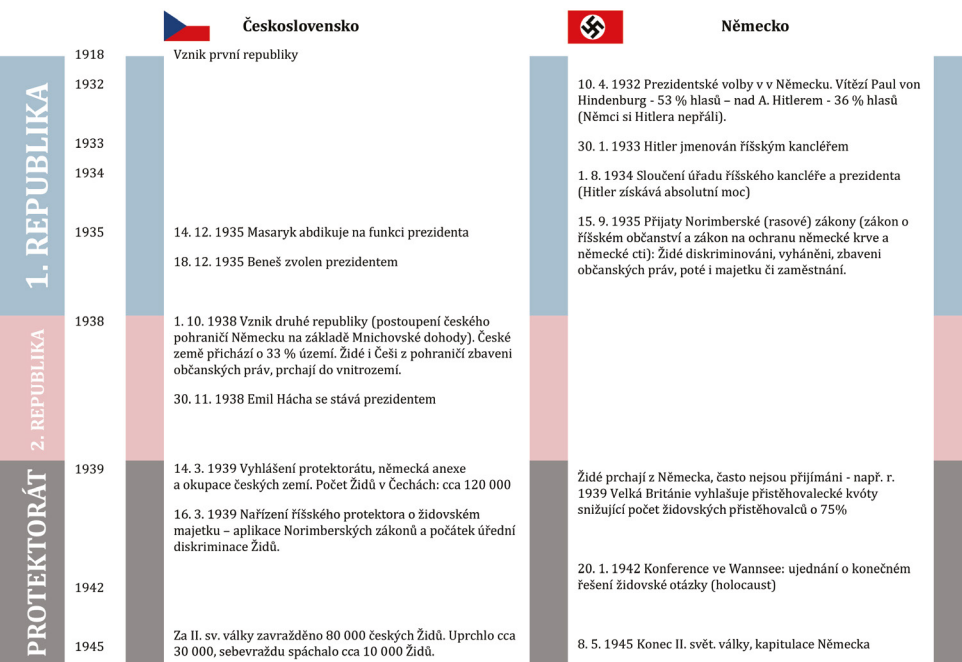

EVROPSKÁ UNIE

Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

NENÁVIST

Pyramida nenávisti
(Anti-Defamation League 2005)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

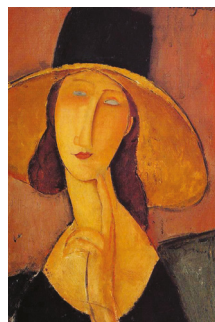
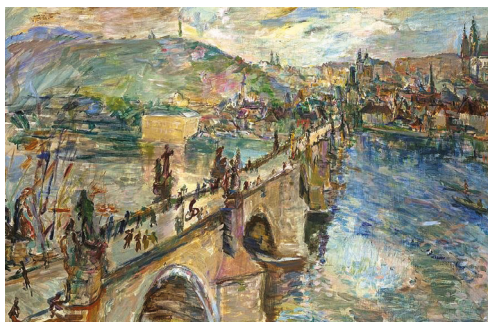

IDENTITA

identity, Identität, идентичность

Obr. 1: Oskar Kokoschka: Karlův most a Hradčany – 1934

Obr. 2: Amadeo Modigliani: Portrét ženy (Jeanne Hebuterne) – 1918

Identita - co určuje, kdo jsme a kam patříme?

- ❑ kolektivní identita (Evropané, Češi, Pražané)
- ❑ sociální identita (rodina, třída ve škole, pracovní kolektiv)
- ❑ identita rolí (role žáka, rodiče, učitele)
- ❑ osobní identita (osobní povahové rysy)

- ✓ Lidé mají mnoho sociálních identit, podle toho, kolika různých skupin jsou členy.
- ✓ Naši identitu proměňuje také kulturní, společenský a historický kontext.

Naše identita se týká vyřešení otázky „kdo jsme“ a odpověď na ni ovlivňuje náš vztah k sobě samým a vztah ke druhým. Identitu nemáme jen jednu a naše identita není stálá. Osobní povahové rysy představuje osobní identita, máme také identitu, která vychází z našich rolí (role žáka, rodiče, učitele), členství v různých sociálních skupinách (rodina, třída ve škole, pracovní kolektiv) je naší sociální identitou a můžeme zároveň mít také vědomou příslušnost k velkým skupinám, ve kterých nemůžeme poznat všechny jejich členy (Češi), tedy kolektivní identitu. Lidé mají mnoho sociálních identit, podle toho, kolika různých skupin jsou členy.

Proměny teritorií států a spolu s nimi jednotlivých národů během historie nám ukazují, že naši identitu proměňuje také kulturní, společenský a historický kontext. Někdy bývá sociální identita vyjádřena nebo se projevuje např. pomocí specifických symbolů a znaků (vlajka, logo, oblečení), jindy tak, že se příslušníci jedné skupiny distancují od druhých – „nečlenů“. Při tomto hodnocení často vystupují stereotypy, což jsou ustálené představy o vlastní skupině i druhých, které získáváme už od dětství, které mohou vést k přílišnému zobecnění a negativním postojům.

Národnostní identita a nacionalismus

Národnostní identita nemusí být nutně negativní, ale na jejím základě se z ní může stát nepřátelský nacionalismus, který se často opírá o domněnku, že národ by měl být jednotný, stejně jako jeho kultura a politika, tomu by měly také odpovídat jasně vymezené územní hranice a společný jazyk. Zároveň se nacionalisté často odvolávají na historické kořeny této zmíněné jednoty, ale tomu však neodpovídá historická realita, která ukazuje proměnlivost a rozmanitost.

Rozdíl mezi vnímáním kulturně-skupinové příslušnosti jde ukázat na těchto obrázcích. Obr. č. 1 malíře Oskara Kokoschky (str. 19) je plný rozmanitých barevných skvrn, v podrobnostech není žádný jasný vzor, ale celek takový vzor má. Tento obrázek odpovídá plurálním identitám, které najdeme téměř v každém státě. Na obr. č. 2 (tamtéž), malíře Amadea Modiglianiho, vidíme málo odstínů, plochy jsou jasně oddělené liniemi. Je to obrázek éry moderních národů, která se snažila nastolit model jediné etnokulturní identity.

Převzato a upraveno
z knihy *Národní stát a etnický konflikt*, z části prof. Pavla Barší

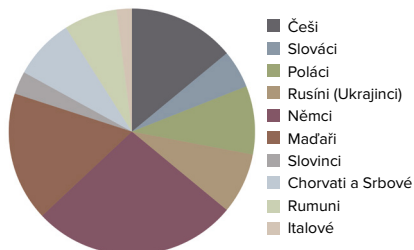
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

PROMĚNY ČESKÉ STÁTNOSTI

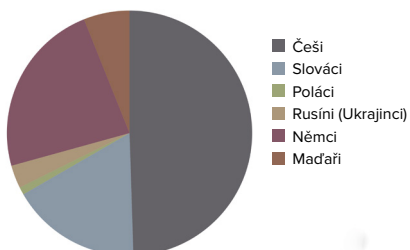
Rakousko-Uhersko 1867–1918 Konstituční monarchie

Je to taková forma monarchie, ve které je moc panovníka omezena ústavou. Panovník je hlavou státu, přičemž se může jednat o zvoleného nebo dědičného monarchu.

ČSR 1918–1938 Liberální demokracie

Víceméně všichni obyvatelé mají volební právo a svobodu ho uplatňovat a na základě této vůle se vlády střídají. Proces rozhodování funguje na základě zastupitelského principu na několika úrovních a stabilita systému nezáleží na tom, kdo je právě u moci.

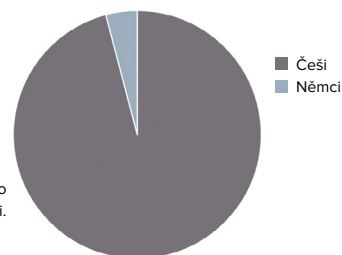

Protektorát Čechy a Morava 1939–1945 Diktatura

Moc uplatňuje vláda více pomocí síly, policie, armády a represí než jiných typů mocenských nástrojů.

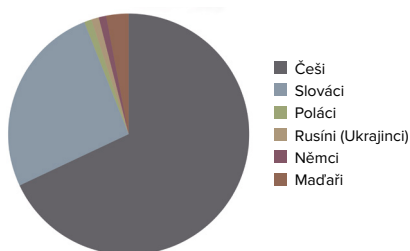

Na území Protektorátu žilo cca 7 300 000 osob, z toho 300 000 německé a 7 milionů převážně české národnosti.

ČSSR 1948–1989 Neliberální demokracie

Navenek disponuje stejnými institucemi jako liberální demokracie. Tyto instituce však slouží jen jako zástěrka pro legitimizaci režimu, který nepřipouští rotaci vlád, svobodu rozhodování ve volbách značně omezuje nebo takřka úplně znemožňuje tím, že jsou omezeny alternativy politické moci.

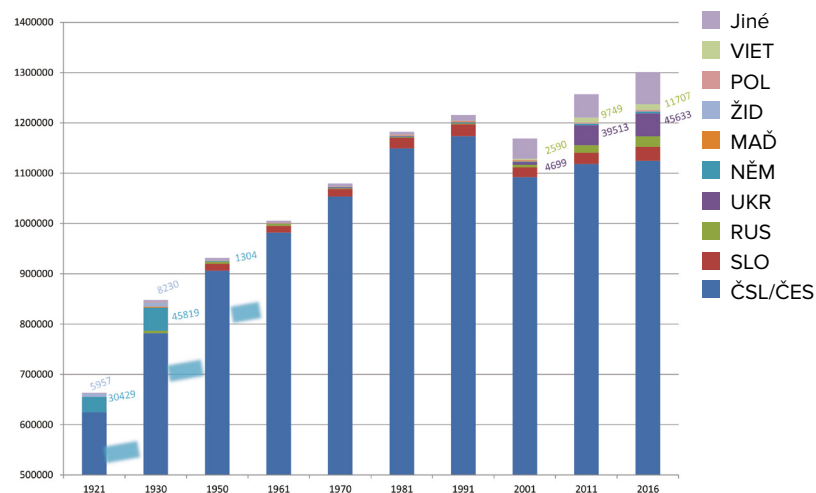

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

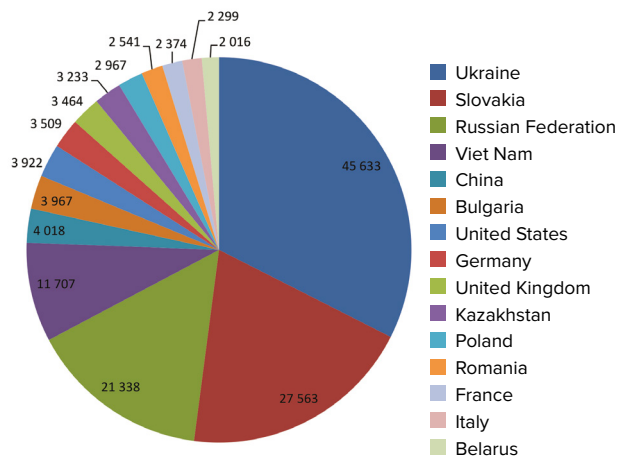

PRAHA

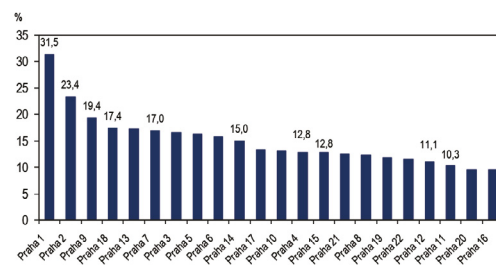
Vývoj národnostního složení obyvatel Prahy 1921–2016

Praha: Počty cizinců a země původu (ČSÚ 2015)

Celkový podíl cizinců v pražských MČ (SLBD 2011)

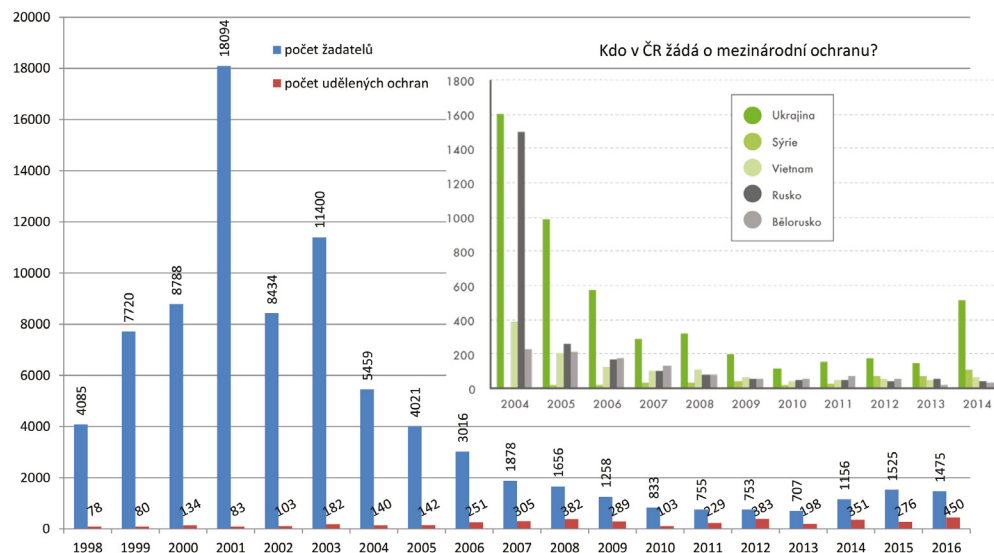

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

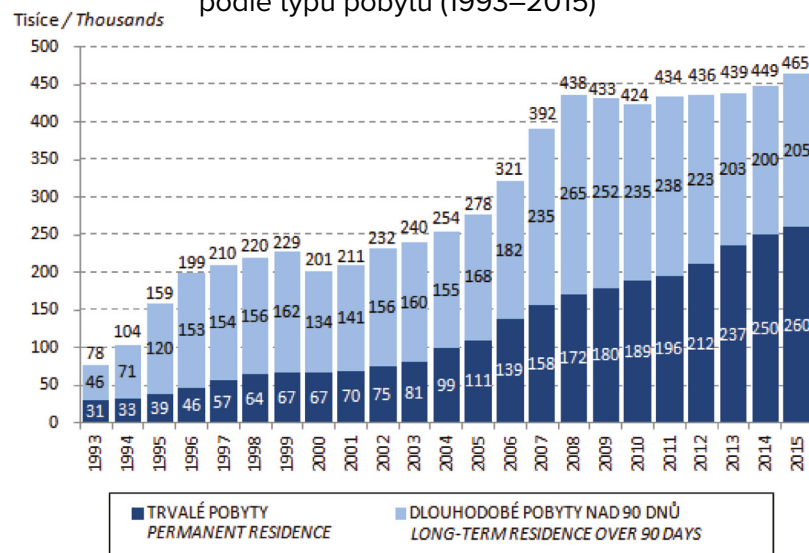

Vývoj žádostí o mezinárodní ochranu v ČR (1998–2016)

Vývoj počtu cizinců podle typu pobytu (1993–2015)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

STEREOTYP

ste-reo-type \ 'ster-ē-ə- ,tīp\ cmepeomún

Stereotyp

Navyklý způsob uvažování o druhých lidech, který přisuzuje skupinovou charakteristiku jednotlivci. Může vycházet z osobní zkušenosti, častěji je však převzat z médií, facebooku, od kamarádů apod.

HATE SPEECH

/heit spi:tʃ/, nenávistná mluva, hejt

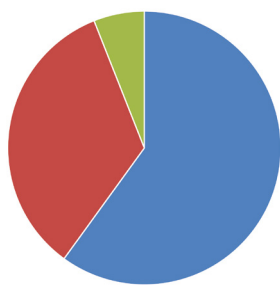
Hate Speech

Nenávistný projev, který šíří, podněcuje, podporuje a ospravedlňuje nenávist namířenou proti jednotlivcům i skupinám (např. ženy, homosexuálové, etnické menšiny).

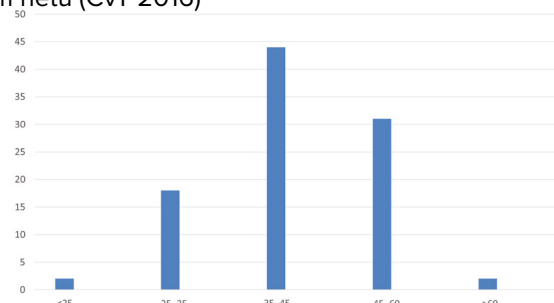
Výroky docenta Martina Konvičky o „koncentracích“, „plynu“ a „namletí muslimů do masokostní moučky“.

Státní zástupce jej za tyto výroky obžaloval z podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.

Projevy nenávisti na českém netu (ČvT 2016)

TYPICKÝ HATER
muž středního věku,
SŠ vzdělání technického směru
(ČvT 2016)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

AKTIVNÍ OBČANSTVÍ A PARTICIPACE

Co je občanská participace?

Zapojení občanů do řešení věcí veřejných nezávisle na státu a ekonomické sféře (např. řešení problémů uvnitř obce). Rozhodují přímo občané, nikoliv volení zástupci (politici).

Co je aktivní občanství?

- zapojení se do občanské společnosti v místním prostředí nebo politickém životě
- vzájemné ocenění a respekt
- jednání v souladu s lidskými právy
- uznávání principů demokracie

PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET

– radnice vyčlení část peněz, o jejich využití rozhodnou občané

Příklad: Občané **Prahy 7** se shodli na financování opravy **hřiště** a navrhli jeho podobu.

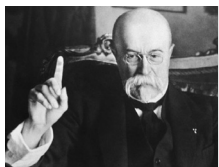
PARTICIPATIVNÍ PLÁNOVÁNÍ

– radnice vyzve občany ke společnému plánování např. veřejných prostor

Příklad: Mládež ve **Žluticích** promýšlela a navrhla program, režim i vybavení **nízkoprahového klubu**.

Příklad: Občané ve **Vodňanech** se podíleli na návrhu a obnově **lesoparku v Zátěši**.

GLOBÁLNĚ PROPOJENÍ, MÍSTNĚ ZAPOJENÍ

„Demokracii dělají demokrati a lepší demokracii lepší demokrati... Bez zájmu [občanů] o stát republika se stává de facto státem aristokratickým, byrokratickým, státem menšiny... Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti...“
T. G. Masaryk

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

